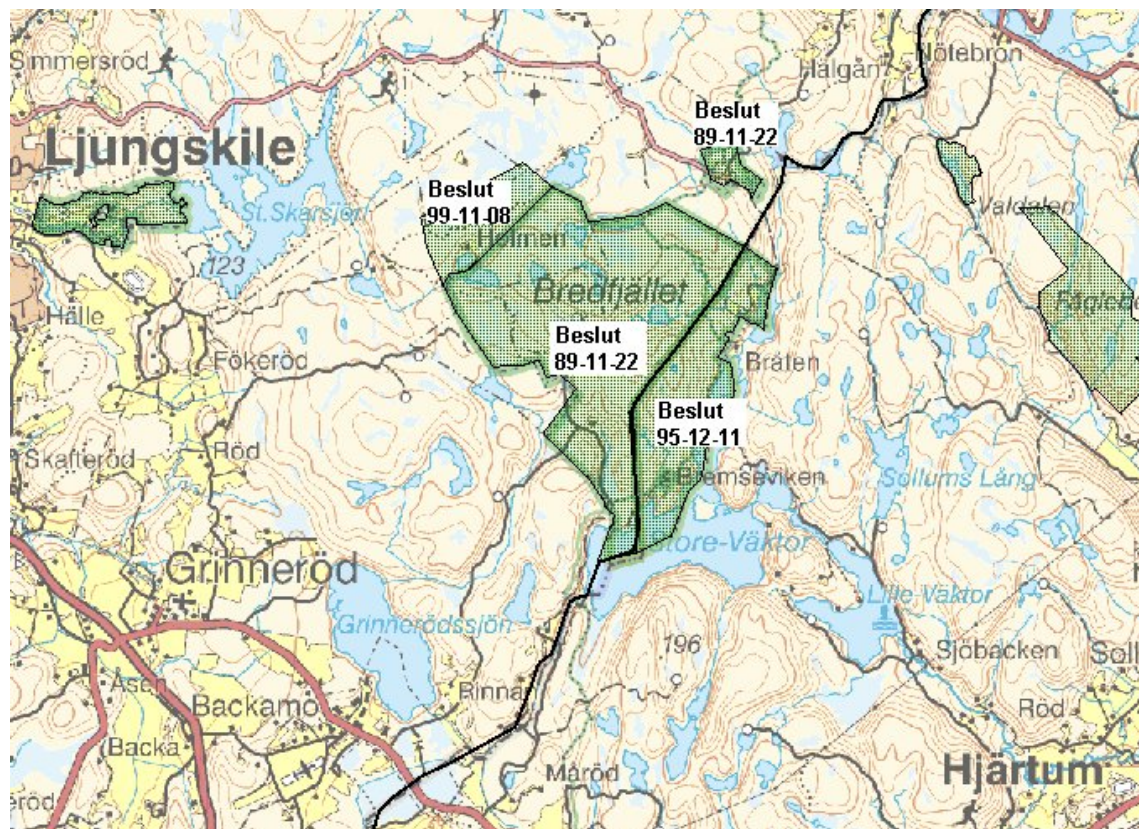

enligt sändlista

BREDFJÄLLET Naturreservat

Uddevalla kommun

Beslut enligt 7§ naturvårdslagen
Föreskrifter och skötselplan

INNEHÅLL

- Uppgifter om reservatet
- Beskrivning av området
- Planeringsbakgrund
- Ärendets beredning
- Områdets betydelse och behov av skydd och vård samt anordningar för friluftsliv
- Beslut enligt 7, 8, 9 §§ naturvårdslagen jämte 9 § naturvårdsförordningen
- Föreskrifter

BILAGOR

- 1 Beslutskarta
- 1 a Besvärshänvisning
- 2 Markägarförteckning (finns hos länsstyrelsen)
- 3 sändlista
- 4 Registeruppgifter
- 5 Skötselplan

Uppgifter om det föreslagna reservatet

Namn	Bredfjället
Kommun	Uddevalla
Socken	Grinneröd och Ljung
Gräns	Röd beteckning på bilagda karta
Fastigheter	Se Bilaga 3
Naturvårdsförvaltare	Uddevalla kommun
Areal	O-län 370 ha, varav sjöar 22 ha, P-län 146 ha, varav sjöar 30 ha

Dokumentation

Gustavsson L. 1974: Bredfjället - en vegetationsbeskrivning. Stencil (länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län).

Kardell L. 1983: Bredfjället - En ljungheds utveckling till friluftsskog. SLU Rapport 29. 1983

Andersson G. 1979: Bredfjället- Väktorområdet. Vegetationsbeskrivning med tryckt karta. (Länsstyrelserna i Älvsborgs och Göteborgs och Bohus län).

Molau U. 1979: Fjällbygd i Bohuslän. Stockholm

Olsson Å, Åhlund, M m fl. 1985: Områden värdefulla för djurlivet på Bredfjället. (Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus)

Beskrivning av området

Bredfjället utgör en väl avgränsad högplatå karaktäriserad av skogs- och myrmarker samt ett stort antal sjöar. Den omväxlande och delvis vildmarksbetonade terrängen lämpar sig väl för friluftsliv. I området finns anläggningar för friluftsliv och ett flertal stigar genomkorsar området. Bohusleden passerar genom området i dess östra del.

Av särskilt intresse från naturvårdssynpunkt är ett ca 200 hektar stort barrskogsområde centralt på Bredfjället. Området domineras av granskog, spontant uppkommen på tidigare åker- och betesmark vid 1800-talets mitt och senare. Sådan skog är mycket ovanlig i länet där praktiskt taget all skog anlagts genom plantering. Området uppvisar idag en genuin och mångsidigt sammansatt barrskogsmiljö vad avser såväl fauna som flora.

Den väsentliga markanvändningen är skogsbruk och jakt. Modernt skogsbruk med omfattande förnygringsytor och breda skogsbilvägar präglar framför allt områdets perifera delar. De centrala delarna är med några få undantag relativt opåverkade. Jordbruk bedrevs vid flera av smågårdarna ända fram på 1950-talet men förekommer numer endast marginellt.

Fjällets kulturhistoria är väldokumenterad och uppvisar flera från kultur minnesvårdssynpunkt intressanta inslag. De nämnda smågårdarna varav några, t ex Vargefjället, i viss mån ännu brukas har aldrig rationaliserats och uppvisar rester av ålderdomliga brukningsformer som t ex ängsslätter. Det centrala Bredfjället, den gamla utmarken, utgjorde länge kronoallmänning

och var under 1800-talets första hälft föremål för en intensiv bebyggelse- och uppodlingsverksamhet. Åtskilliga lämningar i form av torpruiner och ännu öppna ängslyckor minner om denna epok.

Planeringsbakgrund

Bredfjället eller som det tidigare benämnts i planeringssammanhang, Ljungskilefjället, har redovisats i den kommunala planeringen sedan regionplanens tillkomst 1968. Ursprungligen angavs en betydligt större areal än den som omfattas av föreliggande förslag till beslut. Längre redovisades Bredfjället som intressant för i första hand friluftslivet. Senare genomförda utredningar har emellertid visat att Bredfjället även inrymmer stora värden för natur- och kulturminnesvård, Samtidigt med att kunskaperna om Bredfjället ökat har den ursprungliga tanken på ett extensivt, men areellt omfattande skydd ersatts med förslag om ett till ytan begränsat område med restriktiv markanvändning samt intensiva vårdformer.

Sammanställning över plandokument vilka behandlar Bredfjället från bevarandesynpunkt.

1968 Uddevalla regionplan

1970 Uddevalla blockplan

1974 Program för säkerställande av i den fysiska riksplaneringens riktlinjer angivna riksintressen i Uddevalla kommun

1976/77 Kommunöversikt

1979 Naturvårdsplan för norra och mellersta länet

1987 Översyn av områden vilka skall omfattas av den fysiska riksplaneringen

Ärendets beredning

I skrivelse till länsstyrelsen den 4 oktober 1984 hemställde Uddevalla kommunstyrelse om interimistiskt skydd för delar av Bredfjälletområdet. Länsstyrelsen förordnade den 3 december samma år med stöd av 11 § naturvårdslagen om interimistiskt skydd för tre år framåt. Beslutet förlängdes 1987-12-07 efter hemställan från Uddevalla kommun till att gälla ytterligare 2 år.

På initiativ av Uddevalla kommun tillsattes en utredningsgrupp med ledamöter från Uddevalla kommunstyrelse, tekniska nämnden, länsstyrelsen, skogsvårdsstyrelsen samt Bohusläns museum. I denna s k ledningsgrupp har behandlats frågor rörande avgränsning samt föreskrifter för det tilltänkta reservatet. Till ledning för gruppens arbete framtog ett särskilt program vilket angav planeringens ramar vad gällde areell omfattning och grad av intrång i pågående markanvändning. I det ursprungliga programmet angavs två huvudalternativ. Dels föreslogs att planeringen skulle omfatta ett större sammanhängande område på Bredfjället med varierande grad av intrång, dels ett mer begränsat område huvudsakligen överensstämmande med gränserna för det föreslagna reservatet. Ledningsgruppen beslöt att den del av planeringen som syftade fram till ett slutligt förordnande skulle ske enligt det senare alternativet som huvudsakligen berörde mark i kommunal ägo. För de arbetsgrupper

som tillsattes under ledningsgruppen i syfte att ta fram underlag för skötsel och disposition av mark för natur- och kulturvård samt för friluftsliv gällde dock den vidare begränsningen. En del av planeringen har således bedrivits inom ramen för en reservatsbildning med möjligheter till långtgående inskränkningar i pågående markanvändningen. För övriga delar gäller att planeringen anpassats till att gälla vad som kan överenskommas på frivillig grund.

Genom lednings- och arbetsgrupperna har bearbetning skett av befintligt kunskapsmaterial och framtagits kompletterande inventeringar. Detta arbete har skett i samverkan med intresseföreningar och i samråd med berörda markägare. Information om planeringen har lämnats till allmänheten genom öppna möten.

Ett förslag till beslut med skötselplan remitterades 1987-11-23 av Uddevalla kommun dels internt dels till berörda myndigheter, institutioner, intresseföreningar samt berörda markägare.

1988-09-13 beslutade Uddevalla kommunfullmäktige att tillstyrka det remitterade förslaget. Mot kommunens beslut har anförts besvär av Rune Forström, ägare till fastigheten Nybygget 1:1A.

Länsstyrelsen har i samråd med Uddevalla kommun genomfört smärre ändringar i förslaget efter synpunkter inkomna under remissen. I skrivelser 1988-09-16 (Nybygget) samt 1988-10-07 (Vargefjället) förelades markägarna föreskrifter och skötselplan till det planerade naturreservatet.

Ägaren till Nybygget 1:1A (numera 1:2) har begärt anstånd med att inkomma med krav på ersättningar m m till dess frågan om kommunbesvären avgjorts. Ägaren till Vargefjället 1:1 (Stiftsnämnden i Göteborg) godtar reservatsbildningen utan krav på ersättningar.

Länsstyrelsen har sedan föreläggandet sänts ut i samverkan med Uddevalla kommun samt skogsvårdsstyrelsen undersökt möjligheterna att få fram ersättningsmark som kompensation för Nybygget 1:1A (numera 1:2). Sådan mark kan anvisas i anslutning till den berörda markägarens huvudfastighet. Sedan kommunbesvären nu avgjorts av kammarrätten i Göteborg (nekat bifall i beslut 1989-11-10) avser länsstyrelsen att ta upp förhandlingar i frågan.

Bredfjälletplaneringen har även berört angränsande delar i Älvsborgs län, det s k Väktorumrådet. För ett mindre område gäller sedan den 19 februari 1986 motsvarande förordnande jämlikt 11 § naturvårdslagen. Avgränsnings- och skötselfrågor har beretts inom ledningsgruppen med företrädare för Lilla Edets kommun och länsstyrelsen i Älvsborgs län.

Områdets betydelse och behov av skydd och vård samt anläggningar för friluftsliv

Bredfjället inrymmer ett flertal naturtyper representativa för det västsvenska landskapet. Skogsmarken är inom det centrala området förhållandevis opåverkat av modernt skogsbruk och till största delen bevuxen med spontant uppkommen granskog. Denna del utgör en av de få kvarvarande resterna av sammanhängande äldre skogsmark i länet och är det från naturvårdssynpunkt mest värdefulla området på Bredfjället. Från faunistisk och floristisk synpunkt är det angeläget att barrskogen får kan bestå som naturskog. De gamla kulturmarkerna hyser en intressant vegetation med flera arter som missgynnas i det moderna

odlingslandskapet. Det är från såväl natur- som kulturvårdssynpunkt angeläget att aktiva skötselåtgärder kan sättas in på några av de mest värdefulla lokalerna.

Området ger mycket goda vittnesbörd om äldre tiders markanvändning av stor betydelse för förståelsen av landskapets utveckling och människors levnadsvillkor i äldre tid. Det är mycket angeläget att kulturmarkerna i anslutning till gårdarna vid Vargefjället och Södra Fjället ges möjlighet till fortsatt hävd med sådana metoder som gett dem deras skyddsvärda karaktär.

Området är väl försörjt med stigar. Tillgängligheten söderifrån bör förbättras genom att skogsbilvägen mellan Backamo och S Fjället öppnas för allmänheten. I försurade sjöar skall den ekologiska balansen så långt möjligt återställas och fiskebefrämjande åtgärder vidtagas. Bredfjället utgör vidare ett viktigt referensområde i den regionala miljöövervakningen. Sedan 1985 genomförs ett undersökningsprogram som omfattar nederbörds kemi (vått och torrt nedfall), markkemi (3 stationer) samt vegetationsutveckling.

Beslut enligt 7 naturvårdslagen

Det beskrivna området som avgränsas med röd begränsningslinje på bifogad karta (bilaga 1) bör av skäl som nämnts ovan särskilt skyddas och vårdas på grund av sin betydelse för kännedomen om landets natur, sin skönhet och eftersom området är av väsentlig betydelse för allmänhetens friluftsliv.

Ändamålet skall tryggas genom att:

- den mogna barrskogen lämnas till fri utveckling
- floran gynnas genom aktiv vård av vissa ängsmarker
- hävden kring de kulturhistoriskt värdefulla gårdsbildningarna tryggas på ett sätt som anknyter till områdets historia.

området skall gälla de föreskrifter enligt 8 - 10 §§ naturvårdslagen samt 9 § naturvårdsförordningen vilka anges nedan.

Föreskrifter för Bredfjällets naturreservat

- A Föreskrifter enligt 8 § naturvårdslagen om inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet.

Det är förbjudet att

- 1 uppföra helt ny byggnad och brygga med undantag för vad som sägs under punkt B 1
- 2 spränga, schakta, dika, tippa och fylla ut; föreskriften skall ej utgöra hinder för jordbruket inom Vargefjällets gård eller för uppförande av parkeringsplatser enligt fastställd skötselplan
- 3 anlägga väg
- 4 bedriva täkt i någon form

- 5 anordna upplag
- 6 dra fram mark- eller luftledning annat än till befintlig bebyggelse
- 7 genom anordningar ändra vattenståndet i sjöar eller vattendrag utöver tillerkänd rätt i vattendom eller syneförrättning. Förbudet skall ej heller utgöra hinder för mindre åtgärder i vattendrag föranledda av restaurering av kulturminnesvårdsintressanta företeelser
- 8 att bedriva jakt på fågel
- 9 gödsla eller behandla mark med kemiska preparat annat än för jordbrukets behov. Kalkning får dock ske i floravårdande syfte efter kalkningsplan som godkänts av länsstyrelsen.
- 10 behandla sjöar och vattendrag med kemiska preparat. Kalkning får dock ske i sjö eller vattendrag efter kalkningsplan som godkänts av länsstyrelsen
- 11 avverka träd eller buskar på annat sätt än vad som framgår av fastställd skötselplan (Bilaga 5).

Med utgångspunkt från denna föreskrift urskiljs tre olika typer av skötselområden (se karta bilaga 1):

- a) Ett innerområde där vegetationen skall lämnas till fri utveckling.
- b) En övergångs- eller skyddszon mot de skogsmarker som gränsar direkt till reservatet. Inom zonen får utföras skogsskyddsåtgärder i enlighet med skogsvårdslagens bestämmelser vid exempelvis insektsangrepp eller andra kraftiga skador på skogen. Dessutom får utföras åtgärder som anpassning till omgivande skogsmark med ordinarie skogsskötsel i enlighet med fastställd skötselplan.
- c) Områden kring kulturhistoriska lämningar (karta bilaga 1). Röjningar skall utföras så att lämningarna framträder på ett pedagogiskt sätt och ej skadas av inväxande vegetation.

B Föreskrifter enligt 9 § naturvårdslagen angående markägares eller annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång

- 1 Länsstyrelsen och kommunen äger rätt att ta i anspråk mark och vatten för miljökontroll och forskningsverksamhet förutsatt att åtgärderna ej strider mot föreskrifterna och ej begränsar det allemansrättsliga nyttjandet. Exempel på åtgärder som länsstyrelsen får utföra är markprovtagningar, insamlingar och provtagning på växter och träd i enlighet med av länsstyrelsen fastställda forsknings- och övervakningsprogram. Inom fastigheten S Fjället får för pedagogiskt syfte uppföras brygga för vattenprovtagningar samt i motsvarande syfte provtagningar på mark och vegetation, allt under skolas ledning.

- 2 Förvaltaren äger rätt att uppföra enkla toaletter, uppsätta uppsamlingskärl för papper och avfall, anordna rastplatser, parkeringsplatser och eldplatser allt enligt fastställd skötselplan.
  - 3 Förvaltaren äger rätt att genom lämpliga åtgärder trygga hävden av kulturmarkerna, då i förekommande fall markägare eller arrendator ej önskar vidmakthålla sådan hävd som anges i fastställd skötselplan.
  - 4 Förvaltaren äger rätt att framröja och vårda stengärdesgårdar samt sådana kulturhistoriska lämningar som anges i fastställd skötselplan.
  - 5 Förvaltaren äger rätt att anlägga gångvägar och stigar i enlighet med fastställd skötselplan samt utföra erforderliga röjningar i anslutning till dessa.
  - 6 Förvaltaren äger rätt att utplacera erforderliga informationsskyltar och utmärka reservatets gränser enligt fastställd skötselplan.
- C Föreskrifter enligt 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iakttaga inom reservatet**

Det är förbjudet att

- 1 göra upp eld annat än på av förvaltaren anvisad plats
- 2 framföra motordrivet fordon
- 4 ställa upp husvagn
- 5 tälta annat än efter anvisning av förvaltaren
- 6 rida
- 7 medföra ej kopplad hund

D Bestämmelser enligt 9 § naturvårdsförordningen om vård och förvaltning

- 1 Syftet med vården och naturvårdsförvaltningen är:
  - att tillse och värna om områdets natur så att dess ekologiska, landskapliga och rekreativa värden kan bestå samt att värdefull fauna och flora gynnas
  - att trygga hävden av värdefull kulturmark och äldre bebyggelse lämningar på ett sätt som anknyter till områdets historia
  - att genom åtgärder skonsamma för områdets natur- och kulturvärden göra området tillgängligt för friluftsliv. Särskild vikt skall läggas vid områdets pedagogiska värden.

- 2 Till naturvårdsförvaltare utses Uddevalla kommun.
- 3 Naturvårdsförvaltningen bedrivs enligt av länsstyrelsen fastställd skötselplan (bilaga 5). I skötselplanen redovisas även förslag till anläggningar m m utanför reservatsområdet. Av kartbilaga 2 framgår vilka åtgärdsförslag som berörs av reservatsföreskrifterna. Övergripande målsättningar och riktlinjer gäller utan begränsning i tiden. Behovet av detaljåtgärder för att nå målsättningarna kommer emellertid att förändras över tiden varför en översyn i detta hänseende bör ske med 10 års mellanrum.
- 4 Naturreseptatet utmärkes genom förvaltarens försorg enligt anvisningar av statens naturvårdsverk. Skyltar skall ha av länsstyrelsens godkänd text.

Besvärshänvisning

Detta beslut kan överklagas hos regeringen.

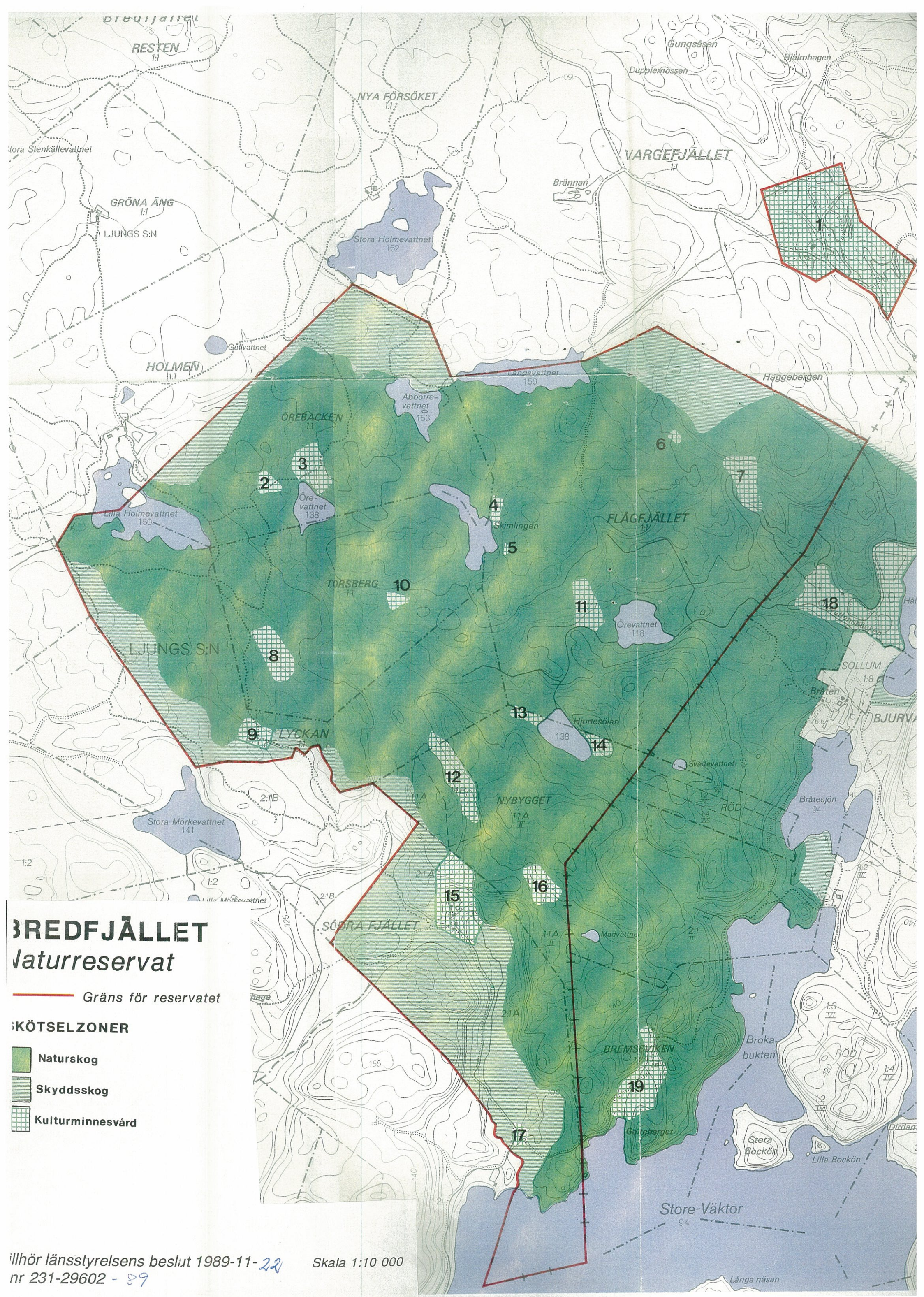
Bilaga 1 a

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Kjell A Mattsson.

I den slutliga handläggningen av detta ärende har även deltagit länsrådet Hans Busck, länsassessor Magnus Sandström, naturvårdsdirektören Göran Bengtsson, länsarkitekten Torsten Hall, överlantmätaren Bengt Svensson, länsantikvarie Jan-Gunnar Lindgren samt byrådirektör Bengt Frizell, den sistnämnde föredragande.

Kjell A Mattsson

Bengt Frizell

BREDFJÄLLET naturreservat

Gräns för reservatet

KÖTSELZONER

- Naturskog
- Skyddsskog
- Kulturminnesvård

LÄNSSTYRELSEN
Älvsborgs län
Miljö och planenheten
Handläggare. Johan Larsson
Direktval Tel 0521-27 01 95

BESLUT
Datum
1995-12-11

Diarienummer
231-8863-95
62-202

Enligt sändlista

Bildande av naturreservatet BREDFJÄLLET ÖSTRA

Uppgifter om reservatet:

Namn:	Naturreservatet Bredfjället östra
Kommun:	Lilla Edet
Socken:	Hjärtum
Läge:	Ca 10 km nordväst om Lilla Edet
Kartor:	Topografisk, 8B SO;Ekonomisk 8B lf Rinnan,8B 2f Vargefjället;Gula kartan BB 05, 8B 23;Orienteringskarta Södra Fjället 1skala 1:15000 (Ljungskile FK1991)
Gräns:	Se bifogad beslutskarta, bilaga 2, där gränsen markeras med ytterkanten av den kraftigt streckade linjen
Fastigheter och ägare:	Se bilaga 3.
Areal:	130 hektar, varav skog ca 100 ha, hagmark och annan inägomark ca 10 ha, sjöar 22 ha.
Naturvårdsförvaltare:	Länsstyrelsen

Beskrivning av området

Bredfjället utgör en väl avgränsad höjdplatå karakteriserad av skogs- och myrmarker samt ett flertal sjöar. Den omväxlande och delvis vildmarksbetonade terrängen lämpar sig väl för friluftsliv. I området finns flera stigar och anläggningar för friluftsliv. Bohusleden passerar genom östra delen.

Bredfjällets centrala del domineras av granskog som torde ha uppkommit kring mitten av 1800-talet och senare efter ett tidigare ljunghedsstadium. Områdets flora och fauna uppvisar nu drag av opåverkad barrskogsmiljö.

Den förekommande markanvändningen på fjället är främst skogsbruk och rörligt friluftsliv. Rationellt skogsbruk med omfattande kalhyggen och större skogsbilvägar präglar områdets perifera delar. De centrala delarna, som ingår i naturreservatet, är dock relativt opåverkade.

Fjällets kulturhistoria är väl dokumenterad och uppvisar flera för kulturminnesvården intressanta inslag. Rester av ålderdomlig brukning lever kvar på några av smågårdarna.

Utmarken på Bredfjället utgjorde länge kronoallmänning och var under 1800-talets första hälft föremål för intensiv bebyggelse- och uppodlingsverksamhet. Åtskilliga lämningar i form av bl a torpruiner och ännu öppna åker- och ängslyckor minner om denna epok. Jordbruk bedrevs på flera av smågårdarna på fjället fram till 1950-talet men förekommer nu i ringa omfattning.

Reservatet i Älvsborgs län omfattar den östra kanten av den höjdplatå som är naturreservat i Göteborgs och Bohuslän. En markerad sprickdal utgör gräns i öster. Da-lens botten uppfylls av Håleresjön, Bråtesjön och Brokabukten, den senare en vik av Store Väktor.

Området domineras av blåbärsgranskog, här och var med inslag av ek, björk och asp. En del smärre höjdparter täcks av hållmarkstallskog. Små fattigkärr är vanliga.

Bland särskilt intressanta avsnitt bör framhållas området mellan Madvattnet och Brokabukten, en småkuperad platå med stor biotopvariation och rikt inslag av lågor och torrträd. Järpe och tjäder förekommer i området. Ytterligare ett förhållandevis opåverkat område är den branta, blockrika sluttningen väster om Bråtesjön med gammal, grovstammig granskog.

Det gamla torpstället Bjurvattenshålan omges av öppna, delvis betade, marker och ängslövskog med rik flora och fauna. Här finns också intressanta kulturspår såsom åkertegar, fägata och stengärdesgårdar. Övriga torpmiljöer inom eller i direkt anslutning till reservatet är Bråten och Bremseviken.

Befintliga byggnader inom reservatet är ett enkelt fritidshus vid Store Väktor och en enklare jaktstuga vid Bjurvattenshålan.

Naturvårdsverket har angett Bredfjället som riksintresse för naturvården (i Älvsborgs län under benämningen Väktorområdet) och för friluftslivet. Riksantikvarieämbetet beslutade den 5 november 1987 att ange Bredfjället som riksintresse för kulturminnesvården.

I Älvsborgs läns naturvårdsprogram betecknas de berörda delarna av Bredfjället som område med högt naturvärde. Lövskogen vid Bjurvattenshålan har i lövskogsinventeringen över länet åsatts näst högsta skyddsvärde.

Ärendets beredning

Efter hemställan från Lilla Edets kommun beslutade länsstyrelsen den 19 februari 1986 om tillfälligt skydd enligt 11 § naturvårdslagen för området. Förordnandet förlängdes sedermera till att gälla längst t o m den 2 december 1990. För den del av området som faller inom Göteborgs och Bohus län meddelades motsvarande beslut den 3 december 1984 och följdes den 22 november 1989 av beslut om bildande av naturreservat.

Under utredningstiden har underlagsmaterial med förslag till skydd och skötsel samt förvaltning, information m m tagits fram av en särskild ledningsgrupp. I denna har ingått representanter för de berörda kommunerna och länsstyrelserna samt skogsvårdsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län och Bohusläns museum. Ytterligare kunskapsunderlag beträffande nature- och kulturmiljöerna, friluftslivet, sportfisket m m har tagits fram av särskilt utsedda arbetsgrupper.

Ledningsgruppens förslag till beslut om naturreservat remitterades av berörda kommuner under november 1987 till bl a kommunala organ, ideella föreningar och markägarna.

Kommunfullmäktige i Lilla Edets kommun beslutade den 26 januari 1989 att ställa sig positiv till bildande av naturreservatet. Detta ställningstagande kommer till uttryck också i kommunens översiktsplan, antagen den 16 december 1993.

Statens naturvårdsverk framförde i yttrande den 18 januari 1988 bl a att "reservatet har en bra avgränsning och att förslaget till beslut med skötselplan är väl utformat".

Stiftsnämnden har yttrat sig angående reservatsbildningen bl a till Lilla Edets kommun den 3 december 1987 och till länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län den 7 december 1988.

Under tiden därefter har arbete med värdering av de berörda skogsskiftena samt förhandlingar om ersättning och eventuella markbyten fortgått.

Förslag till beslut om bildande av naturreservatet remitterades den 22 juni 1995. I enlighet med naturvårdsförordningens bestämmelser har berörda sakägare förelagts att inkomma med eventuella erinringar mot förslaget.

En markägare som innehar ett litet, men centralt beläget skifte inom det föreslagna reservatet, har i första hand yrkat avslag på projektet, och i andra hand anhållit om att ägobyte eller inlösen sker. I övrigt har ingen erinran mot reservatsbildning inkommit. Däremot har synpunkter framförts beträffande bland annat ytterligare utökning av reservatsområdet, tillkommande teleledning och inskränkningar i jakten samt vissa förslag i fråga om skötseln av kulturmark. I anslutning till remissbehandlingen har underhandskontakter tagits med bland andra länsstyrelsen i Göteborgs- och Bohus län, Uddevalla kommun och Torps jaktlag. En sammanställning över yttranden, jämte länsstyrelsens kommentar, återfinns i bilaga 4.

Under sommaren 1995 har staten genom naturvårdsverket förvärvat huvuddelen (ca 98 %) av reservatsområdet. I fråga om den återstående delen, ett ca två hektar stort skifte inom fastigheten Röd 1:3, pågår förhandling om markbyte eller inlösen.

Vid länsstyrelsens slutliga behandling av ärendet har vissa ändringar gjorts avseende utformningen av föreskrifter och skötselplan.

Länsstyrelsens bedömning

Enligt länsstyrelsens mening är naturvärdena inom den berörda delen av Bredfjället av sådan karaktär att området utgör ett väsentligt intresse för naturvärden i länet. Länsstyrelsen gör den

bedömningen att områdets naturvärden bäst kan ges ett långsiktigt skydd genom bevarande som naturreservat. Genom anslutningen till befintligt naturreservat i Göteborgs och Bohus län bidrar reservatsbildningen till att ett drygt 500 hektar stort skogsområde av riksintresse för naturvård, kulturminnesvård och rörligt friluftsliv skyddas för framtiden. Genom reservatsbildningen tillgodoses enligt länsstyrelsens mening intentionerna i kommunens översiktsplan och naturresurslagens bestämmelser om en från ekologisk, social och samhällsekonomisk synpunkt god hushållning med mark och vatten.

En markägare, berörd genom ca två hektar reservatsmark inom fastigheten Röd 1:3, har i första hand yrkat avslag på reservatet och i andra hand yrkat att få fortsätta att bedriva småskaligt skogsbruk eller att få ersättningsmark eller att hans mark inlöses. Länsstyrelsen gör följande bedömning i frågan.

Det aktuella markskiftet är centralt beläget inom det föreslagna reservatet. Ett uteslutande av detta skifte skulle på ett från naturvårdssynpunkt olyckligt vis dela reservatet i två separata delar. Med hänsyn till områdets naturvärden i sig och dess betydelse för hela naturreservatets funktion, är det av stor vikt att det får ingå i reservatet.

Länsstyrelsen har utrett det berörda områdets relation till det samlade markinnehavet inom fastigheten Röd 1:3. Det område som föreslås ingå i reservatet omfattar 2,2 hektar skog och är i förhållande till huvuddelen av markinnehavet förhållandevis avsidet beläget. Fastigheten inrymmer totalt 79 hektar, fördelat på sex skiften, varav merparten är skogsmark. Mot bakgrund av områdets betydelse från allmän synpunkt och det förhållande att intrånget för markägaren i relation till dennes samlade markinnehav är förhållandevis ringa anser länsstyrelsen att det allmänna intresset, dvs bildandet av ett naturreservat, bör ges företräde.

I övrigt har ingen remissinstans motsatt sig reservatsbildning. Smärre erinringar och synpunkter har, i den slutliga behandlingen av ärendet, i allt väsentligt kunnat tillgodoses utan att reservatets ändamål äventyras.

Det aktuella naturreservatet kommer att utgöra en del i ett större, sammanhängande, skyddat naturområde som sträcker sig över länsgränsen. Det är viktigt att föreskrifterna för allmänheten utformas likartat i de två reservaten. Tältning och eldning är inom reservatet i Göteborgs- och Bohus län förbjuden, med undantag för plats som anvisas av naturvårdsförvaltaren. I fråga om reservatet i Älvsborgs län har länsstyrelsen, med hän-syn till risken för förslitning och skada på naturskog och torpmiljöer, gjort den bedömningen att lämpliga platser för sådana undantag saknas. Ändamålet med reservatet torde bäst tillgodoses genom att tältning och eldning ej tillåts.

Möjligheten att bedriva jakt inom reservatet har av hänsyn till bl a det rörliga friluftslivet begränsats till jakt på älg och rådjur. Därigenom minskas omfattningen av jakten samtidigt som de viktigaste viltslagen alltså får jagas. Länsstyrelsen har med utgångspunkt i rådande förhållanden bedömt denna avvägning som rimlig. Länsstyrelsen avser emellertid att följa utvecklingen och därvid överväga tidsmässiga begränsningar av älg- och rådjursjakten.

Områdets behov av skydd

Bredfjället har stora värden ur bl a följande aspekter.

ekologi: Skogen i området är relativt orörd och börjar uppvisa naturskogskaraktärer; även barrskogens fauna och flora är relativt väl företrädd. Området utgör ett representativt västsvenskt barrskogs- ekosystem. Lövhult samt ängs- och hagmarksrester bidrar till den biologiska variationen i området.

kulturrehistoria: Ett flertal spår och lämningar av äldre brukning och bebyggelse finns.

rekreation: Den förhållandevis orörda barrskogen samt de många tilltalande odlingsmiljöerna, lövhulten, sjöarna m m gör området väl lämpat för friluftsliv.

Förutsättningen för att områdets värden för naturvård skall bestå är främst att skogsområdena så långt möjligt bevaras orörda. Vidare att kulturmiljöerna bevaras och 1 lämplig utsträckning hävdas.

Rationellt skogsbruk, dragning av vägar och kraftledningar, bebyggelse och vattenreglering är exempel på sådant som kan påverka områdets naturvärde negativt. Hit hör också effekter av luftföroreningar.

Länsstyrelsens beslut

Det beskrivna området, avgränsat på karta i bilaga 2, skall av skäl som nämnts ovan särskilt skyddas och vårdas på grund av sin betydelse för kännedomen om landets natur, sin skönhet och eftersom området är av väsentlig betydelse för allmänhetens friluftsliv.

Värdena skall tryggas genom att:

- den uppväxta skogen lämnas till fri utveckling;
- värdefulla, hävdberoende naturmiljöer såsom vissa ängs- och hagmarker vårdas aktivt;
- kulturhistoriskt värdefulla miljöer skyddas och vårdas.

MED STÖD AV 7 § NATURVÅRDSLAGEN FÖRKLEARAR LÄNSSTYRELSEN DET PÅ BIFOGADE KARTA (BILAGA 2) AVGRÄNSADE OMRÅDET FÖR NATURRESERVAT.

Naturreservatets namn ska vara naturreservatet Bredfjället Östra.

Ändamålet med reservatet skall vara att bevara natur- och kulturvärdena inom ett relativt orört, representativt västsvenskt barrskogsområde och däri ingående torpmiljöer samt att därigenom trygga områdets värden för det rörliga friluftslivet.

Föreskrifter för reservatet

För att trygga ändamålet med naturreservatet förordnar länsstyrelsen med stöd av 8-10 §§ naturvårdslagen samt naturvårdsförordningen att följande föreskrifter och bestämmelser om naturvårdsförvaltningen ska gälla.

- A. Föreskrifter enligt 8 § naturvårdslagen om inskränkningar i rätten att förfoga över fastighet i naturreservatet.

Förutom föreskrifter och förbud enligt andra gällande författningar är det i naturreservatet förbjudet att

1. uppföra helt ny byggnad, brygga eller annan anläggning; dock får vissa anordningar uppföras efter tillstånd av länsstyrelsen enligt A 12 nedan;
2. uppföra mast, antenn eller liknande anordning;
3. anlägga stig, väg eller parkeringsplats;
4. dra fram mark- eller luftledning;
5. spränga, schakta, dika, tippa eller fylla ut;
6. bedriva täkt i någon form;
7. dämma;
8. tillföra gödsel;
9. använda kemiskt eller biologiskt bekämpningsmedel;
10. avverka skog, röja eller beskoga mark;
11. tillvarata eller på annat vis skada dött träd eller vindfälle.

Vidare är det förbjudet att utan länsstyrelsens tillstånd

12. uppföra torrtoalett eller ställa upp soptunna;
13. anordna upplag annat än tillfälligt i samband med reservatets skötsel;
14. dikesrensa;
15. tillföra kalk
16. framföra motordrivet fordon, med undantag för naturvårds-förvaltarens körning som behövs i samband med skötseln av reservatet i enlighet med den till detta beslut hörande skötselplanen;
17. efter den 30 juni 1996 jaga annat än älg och rådjur;
18. plantera in för trakten främmande växt- eller djurart.

Åtgärder som anges i den till detta beslut hörande skötselplanen får utföras av naturvårdsförvaltaren eller av den som naturvårdsförvaltaren utser utan hinder av föreskrifterna A 3 (avser utmärkning av ny stig och anläggande av parkeringsplats), A 10 (avser skötsel av torpmiljöer och röjning/gallring inom föryngringsyta samt avverkning och röjning på Bohusleden) och A 11 (avser kapning och flyttning av vindfälle på stig eller väg).

Uttransport av fälld älg får under iakttagande av stor hänsyn till mark och vegetation utföras utan hinder av föreskriften A 16.

Förbudet enligt föreskriften A 17 avser även bävers bo och dammbyggnad.

Transporter som behövs för fastigheterna Bjurvattenshålan 2:2, Sollum 1:8 och Sollum 6:6 får utföras på befintlig väg eller körväg utan hinder av föreskriften A 16.

Vägbom får sättas upp på tillfartsvägen vid norra änden av Håleresjön utan hinder av föreskriften A 1.

Nödvändigt underhåll av befintlig telefonledning till torpet Bråten får utföras utan hinder av föreskrifterna A 10 och A 16.

B. Föreskrifter enligt 9 § naturvårdslagen om skyldighet för markägare och annan sakägare att tåla att vissa åtgärder utförs.

Markägare och innehavare av särskild rätt till mark 1 naturreservatet förpliktas tåla att följande åtgärder vidtas.

1. gränsmarkering av och upplysningsskyltar för naturreservatet i enlighet med till detta beslut hörande skötselplan;
2. utförande och underhåll av de anordningar för friluftslivet som anges i till detta beslut hörandeskötselplan, nämligen
  - stigar i enlighet med till skötselplanen hörande karta;
  - parkeringsplats vid norra delen av Håleresjön;
  - toaletter och soptunnor;
3. slåtter, röjning m m i de kulturhistoriska miljöer och naturmiljöer som avses särskilt vårdas, allt i enlighet med till detta beslut hörande skötselplan;
4. skötsel av skog i enlighet med till detta beslut hörande skötselplan.

C. Föreskrifter enligt 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iaktta i naturreservatet.

Förutom föreskrifter och förbud enligt andra gällande författningar är det förbjudet att

1. göra upp eld utomhus;
2. framföra motordrivet fordon;
3. gräva upp växter; insamla mossor eller lavar eller vedsvamp;
4. ställa upp husvagn;
5. tälta;
6. rida;
7. medföra ej kopplad hund.

I det fall parkeringsplats anordnas norr om Håleresjön, inom reservatet, får motordrivet fordon norrifrån till denna framföras utan hinder av föreskriften C 2.

D. Föreskrifter m m enligt 9 § naturvårdsförordningen om naturvårdsförvaltningen

1. Syftet med vården och förvaltningen är:

- att tillse och värna om områdets natur så att dess natur- och kulturvärden samt rekreativa värden kan bestå.
- att trygga hävden av värdefull kulturmark och kulturhistoriskt intressanta miljöer.

2. Naturvårdsförvaltare skall tills vidare vara länsstyrelsen.

3. Naturreseptatet skall förvaltas och skötas i enlighet med av länsstyrelsen fastställd skötselplan. LÄNSSTYRELSEN FASTSTÄLLER HÄRMED BIFOGADE SKÖTSELPLAN, BILAGA 7. Fastställelsen omfattar inte den ekonomiska utredningen. Skötselplanens övergripande målsättningar och riktlinjer gäller utan begränsning i tiden. I övrigt bör en översyn och ev revidering av planen ske med ca 10 års mellanrum.

4. Naturreseptatet skall genom naturvårdsförvaltarens försorg utmärkas enligt svensk standard (STS 02 15 22) och naturvårdsverkets anvisningar.

I särskilda fall kan länsstyrelsen med stöd av 12 § naturvårdslagen, medge undantag från reservatsbestämmelserna.

Enligt 37 och 38 §§ naturvårdslagen gäller bland annat att den som uppsåtligt eller av oaktsamhet bryter mot föreskrift som meddelats enligt 8 och 10 §§ naturvårdslagen kan dömas till böter eller fängelse i högst sex månader och förpliktas ersätta kostnad som föranleds av gärningen.

Har någon vidtagit åtgärd i strid mot meddelad föreskrift, kan länsstyrelsen enligt 39 § naturvårdslagen vid vite förelägga honom om att rätta vad olovligt skett. Länsstyrelsen har vidare möjlighet att hos kronofogdemyndigheten få handräckning för att åstadkomma rättelse.

Hur man överklagar se bilaga (formulär 2).

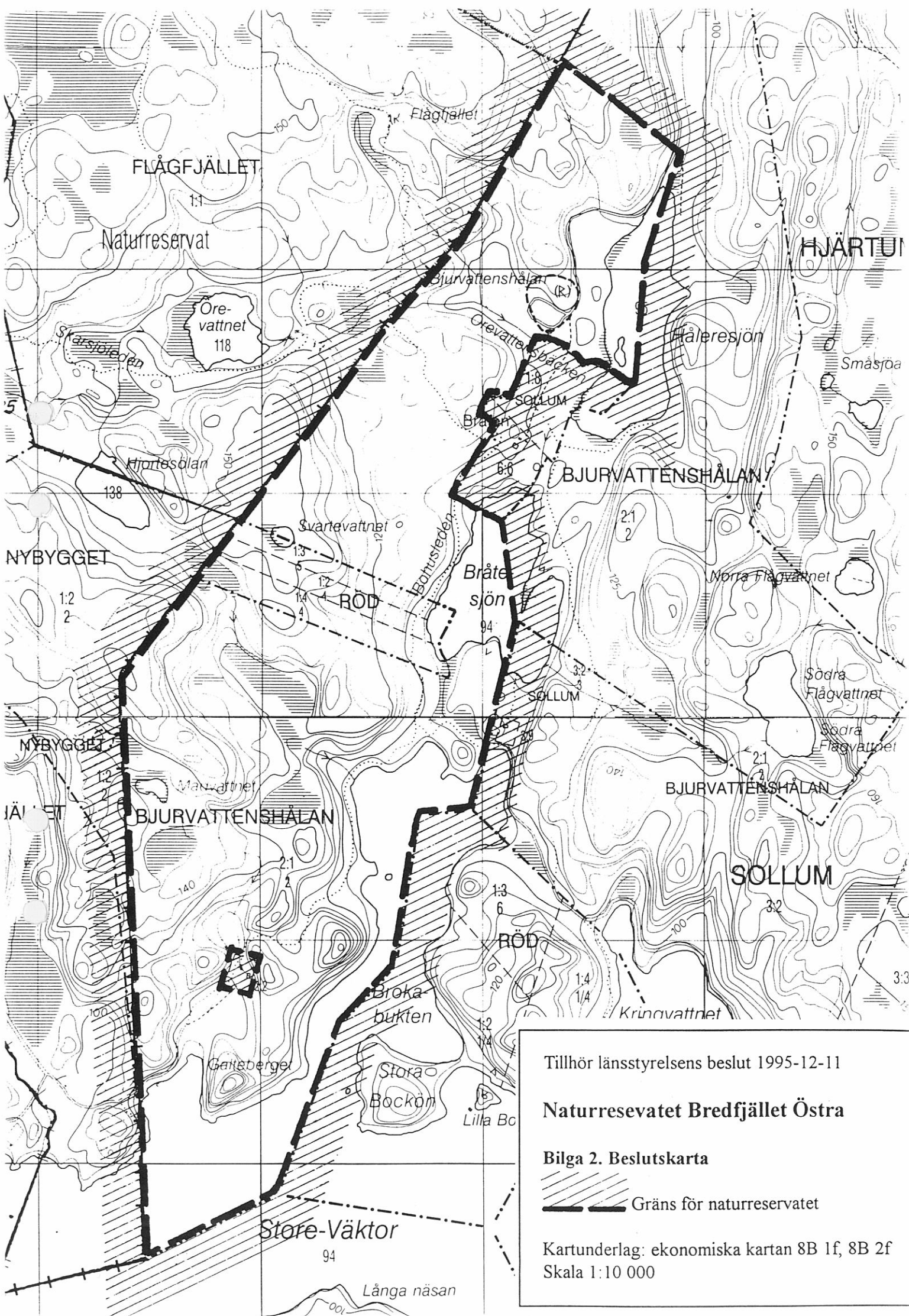
Beslut i ärendet har fattats av länsstyrelsens styrelse. I styrelsens beslut har deltagit landshövdingen samt ledamöterna Kjell Andersson, Anne Sophie Aronsson, Lars Björkman, Sven-Ingvar Eriksson, Ulrik Hammar, Lars-Olof Johansson, Karl-Arne Larsson, Johnny Nilsson, Leif Olsson, Ingrid Petersson och Leila Pekkala samt ersättarna Bernt Emanuelsson och Maj Steen. I den slutliga handläggningen har deltagit byrådirektören Larsson, föredragande, länsrådet Åkerlund, länsassessorn Josefson, förvaltningsenheten, miljövårdsdirektören Enander, biträdande miljövårdsdirektören Schafferer, biträdande länsarkitekten Wockatz och länsantikvarien Åkerström, miljö- och planeringen, samt lantmätaren Saal, över lantmätarmyndigheten.

Bengt K. Å. Johansson

Johan Larsson

Bilagor:

1. Översiktskarta
2. Beslutskarta
3. Fastighets- och markägarförteckning
4. Sammanställning över remissyttranden
5. Hur man överklagar
6. Sändlista
7. Skötselplan

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN
Miljöavdelningen
Naturvårdsenheten
Bengt Frizell

BESLUT
1999-11-08

Diarienummer
231-40518-99

1(4)

Uddevalla kommun
Väst kuststiftelsen
Rek+mb

Utvidgning av Naturreservatet Bredfjället i Uddevalla kommun

Beslut enligt 7 kap 4§ Miljöbalken

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap 4§ miljöbalken att Bredfjällets naturreservat (Länsstyrelsens beslut 1989-11-22, dnr. 231.29602-89) av skäl som anges nedan skall utvidgas till att även omfatta fastigheten Grinneröds-Holmen 1:1, Uddevalla kommun samt kommande avstyckning från denna fastighet.

Ändamål

Ändamålet med utvidgningen är att bevara ett skogsområde med naturskogskaraktär av betydelse för bevarandet av biologisk mångfald och för rörligt friluftsliv samt en välbevarad och för Bredfjället representativ torpbebyggelse

Ändamålet skall tryggas genom att:

- Skogsmarken lämnas till fri utveckling.
- Flora och fauna gynnas där så är påkallat genom aktiva skötselinsatser.
- Byggnadernas karaktär bevaras och att kulturmarkerna hålls öppna.

Föreskrifter

För att uppnå syftet med reservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap 5 - 6 §§ samt 3 och 21 §§ förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken att nedan angivna föreskrifter skall gälla. Vård och förvaltning skall bedrivas i enlighet med upprättad skötselplan. Skötselplanen fastställs inte i detta beslut.

Bakgrund

Uddevalla kommun har i skrivelse till Länsstyrelsen 1999-09-17 i enlighet med kommunfullmäktiges beslut 1999-04-13, § 60 hemställt att fastigheten Grinneröds-Holmen 1:1, Uddevalla kommun införlivas med Naturreservatet Bredfjället och att de föreskrifter som gäller för reservatet också skall gälla

Postadress:
403 40 Göteborg

Besöksadress:
Ekelundsgatan 1

Telefon:
031-60 50 00(växel)
031-60 52 35(direkt)
0746-24 10 64 (personsök)

Telefax:
031-60 52 09

E-post:
benfr@o.lst.se

denna fastighet. Av beslutet framgår vidare att särskilda föreskrifter skall gälla avseende utfartsväg, byggnaders och närmiljöns färgsättning och utformning m.m. får meddelas. Kommunen har inga krav på ersättning från staten med anledning av föreskrifterna.

Kommunen som äger den aktuella fastigheten avser att efter reservatsbildningen genomföra en fastighetsbildning varigenom den bebyggda delen av fastigheten avstyckas och försäljes till enskild person. Den avstyckade delen skall omfattas av reservatsbestämmelserna. Den återstående delen som utgörs av skogsmark kommer att försäljas till Västkuststiftelsen.

Beskrivning av området

Allmänt

Fastigheten Grinneröds-Holmen 1:1 på Bredfjället öster om Ljungskile ligger i omedelbar anslutning till Bredfjällets naturreservat. Hela fastigheten omfattar knappt 50 hektar. Av denna är ca 38 ha produktiv skogsmark, 8 ha myr- eller bergimpediment och ca 2 ha odlingsmark vid själva gården. Del av fastigheten ligger inom Lilla Holmevatten och en mindre tjärn Gullvattnet finns också. Gården ligger på en egen fastighet mitt uppe på fjället och saknar helt kontakt med vägar eller annan modern infrastruktur. Elström har ej dragits fram. Gården nås på gamla brukningsstigar från skogsvägar som ligger 1-1½ km bort i utkanterna. Boningshuset med en större jordkällare/förråd och en lada ligger vackert beläget ovan L Holmevatten. Resterna av en sportstuga som användes på 1940-50-talen av en förening i Ljungskile finns några hundra meter söder om gården.

Naturmiljö

Holmen ligger mitt inne i Bredfjället och ingår i den redovisning med "höga naturvärden" för friluftsliv, biologi och landskap som finns över fjället i naturvårdsplanen (Länsstyrelsen 1979). Områdets östra gräns utgör samtidigt gräns för Bredfjällets naturreservat inrättat 1989. Hela fjället utgör riksintresse för friluftslivet och den berörda delen tangeras av riksintresse för naturvården - båda enligt beslut fattade av Naturvårdsverket 1987-12-21.

Skogen på fastigheten är relativt enhetlig på så sätt att alla bestånd innehåller äldre träd även om en viss olikåldrighet finns. Hälften av den äldre skogen är i åldern 60-80 år och den andra hälften i ålderna 80-110 år. Av trädslagen dominerar tall som utgör 56 % av virkesförrådet, gran 34 % och löv med 10 %. Flera av tallbestånden står på bergbunden mark med låg produktion. Medelboniteten är låg (3,6 m³sk/ha/år). Sedan området återbeskogades på 1920-30-talen, så har bara ett småskaligt blädningsskogsbruk bedrivits. Lite vedtäkt och upparbetning av vindfällan etc. Hela fastigheten är därför idag intakt liksom alla gamla traditionella brukningsstigar, som idag delvis fungerar som vandringsleder. Återbeskogningen synes ha skett genom naturlig föryngring från omgivningarna.

Det finns åtskilliga myrar inom området varav en del är öppna och av kärrkaraktär med klockklung, myrlilja etc. Andra mossar är bevuxna med långsamväxande tall- och björkskog. Ett par gamla inägor ute i skogen växer fortfarande. Kulturmarkerna runt gården hävdas delvis fortfarande och hyser en betningspräglad ängsflora.

De talldominerade bestånden i området var tjäderrika och tjäder observerades vid flera platser under besöket. Goda tjäderbiotoper finns och småspel kan också förekomma. Anslutningen till naturreservatet är också intressant där likartade naturtyper finns. Tillsammans med reservatet är fastigheten också en del av t ex pärlugglans och andra vildmarksfåglars häckningsområden på Bredfjället.

Dokumentation: *GF Konsult AB, Miljö & Natur. Mats Lindqvist 1997.*

Kulturhistoria

Torpet Holmen är belagt i husförhörlängder från 1816. Enligt syneprotokoll från 1845 började Christoffer Forsström inhägna marken och uppföra ett boningshus här omkring 1830. Torpet födde då en ko samt några får. År 1881 är det mantalssatt som skattetorp. Gården har varit bebodd fram till slutet av 1980-talet, den sista tiden som sommarbostad.

Gården Holmen är ett representativt exempel på den torpbildning som under 1800-talet växte fram på kronoallmäningen Bredfjället. Gårdens ringa storlek och byggnadernas enkla utformning vittnar om de knappa marginaler livet på fjället innebar. Till gårdsmiljöns karaktär hör även de små uppodlade tegarna som bär vittnesbörd om det mödosamma nyttjandet av varje odlingsbar yta.

Byggnaderna har i huvudsak bevarat sin äldre utformning. Boningshuset har moderniserats något, men de nya tilläggen är gjorda med god kvalitet och med samma enkla utformning som byggnaden i övrigt. Den flagnande plastfärgen förstör dock helhetsintrycket och gör att huset ser ut att vara i sämre skick än det är.

Planlösningen i bostadshuset är ovanlig i Bohuslän, och är troligen ett resultat av inspiration utifrån. Den fasta inredningen i form av dörrar, eldstäder och listverk är allmänt förekommande under 1900-talets första hälft.

Ekonomibyggnaderna är uppförda av god virkeskvalitet och har en enkel utformning. Den bevarade inredningen i ladugården är av stort värde för förståelsen av de knappa livsbetingelserna på torpet.

Dokumentation: *Bohusläns museum. Björn Ohlén 1999.*

Ärendets beredning

Fastigheten Grinneröds-Holmen 1:1 förvärvades av Uddevalla kommun 1997 genom den kommunala förköpsrätten. Syftet med köpet var att införliva fastigheten med det befintliga naturreservatet på Bredfjället och att till-

lämpa reservatets bestämmelser om avverkningsförbud m.m. För den bebyggda delen av fastigheten skulle endast bestämmelser till skydd för byggnaderna utfärdas eftersom byggnaderna skulle avstyckas och försälgas vidare på öppna marknaden.

Under dessa förutsättningar beviljade Naturvårdsverket 400 000:-kr i bidrag till Uddevalla kommun. Efter överläggningar mellan Uddevalla kommun, Väst kuststiftelsen och Naturvårdsverket bestämdes i stället att Stiftelsen efter avslutad reservatbildning förvärvar fastigheten av Uddevalla kommun och blir mottagare av bidraget.

Remissförvarandet får anses fullgjort genom Naturvårdsverket beslut i bidragsfrågan samt ärendets ingående behandling och dokumentation i Uddevalla kommun. Länsstyrelsens beslut följer helt kommunens och Naturvårdsverkets intentioner beträffande skyddet av fastigheten. Ersättningsfrågorna har lösts genom träffade överenskommelser om försäljning till Väst kuststiftelsen och beviljade bidrag till Väst kuststiftelsen. Utöver Uddevalla kommun finns inga innehavare av särskilt rätt till fastigheten. Mot bakgrund av detta bedömer Länsstyrelsen att skyldigheten enligt 24 §§ förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. är fullgjord.

Länsstyrelsens bedömning

Den aktuella fastigheten har en intressant äldre skog som omges av myrmarker och med stort inslag av bergbundna nästan impedimentartade delar. Frånvaron av modernt skogsbruk sedan återbeskogningen och den orörda karaktären gör att skogen, trots att kontinuiteten har varit bruten, måste anses hysa höga naturvärden som snabbt ökar eftersom andelen lågor och torrakor nu ökar. Området utgör ett utmärkt komplement till det befintliga naturreservatet. Fastigheten har med tanke på den obrutna karaktären och det faktum att småbruk bedrivits på gården in i sen tid, med bibehållande av hus, ekonomibyggnader, odlingsmarker och brukningsstigar ett intresse ur kulturmiljösynvinkel. Värdet för friluftsliv är stort med tanke på att leder och stigar passerar och upplevelsen av gården ovan sjön är magnifik.

Området är väl dokumenterat i de utredningar som föregick bildandet av naturreservatet och bedömdes redan då kvalificerat att ingå i reservatet. Emellertid saknades vid tiden för reservatsbildningen de medel som krävdes för att lösa ett skogsmarksintrång.

Det är vidare angeläget att karaktären hos den äldre brukningsfastigheten och miljön kring denna kan bibehållas. Sammantaget kan sägas att Holmens kulturhistoriska värde består i den bevarade helhetsmiljön och samspelet mellan bebyggelse och kulturlandskap. Tillsammans berättar de om människors nyttjande av naturen genom odling och skogsbruk.

Föreskrifterna i det befintliga naturreservatet Bredfjället innebär bl.a. förbud mot att anlägga väg. För att klara vissa nödvändiga transporter mellan all-

män väg och den bebyggda delen av Grinneröd-Holmen får dock befintlig traktorväg förbättras och underhållas.

Länsstyrelsen tillstyrker mot bakgrund av ovanstående kommunens hemställan och beslutar utvidga Naturreservatet Bredfjället till att även omfatta Grinneröd-Holmen 1:1.

I detta beslut har deltagit länsöverdirektör Göran Bengtsson beslutande, länsassessor Jonas Hedelius, enhetschef Sven Swedberg, antikvarie Malin Larsson samt miljödirektör Bengt Frizell, föredragande.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen

Göran Bengtsson

Bengt Frizell

Bilagor

Bilaga 1. Karta som visar fastigheten Grinneröds-Holmen 1:1

Bilaga 2. Reservatsföreskrifter enligt länsstyrelsens beslut 1989-11-22.

Bilaga 3. Uddevalla kommuns skrivelse 1999-09-17

Bilaga 4. Hur man överklagar

